

Illegale uitbreiding veehouderij mag van de Raad van State niet zondermeer worden gelegaliseerd.

Onlangs hebben twee beroepen bij de Raad van State (RvS) van Werkgroep Behoud de Peel (WBdP) nogal wat stof doen opwaaien.

Het gaat om twee veehouderijbedrijven nabij de Deurnese Peel. Zij hadden uitgebreid zonder de daarvoor vereiste vergunning volgens de Natuurbeschermingswet (Nb-wet) aan te vragen. Vanaf 1980, toen de Peel werd aangewezen als beschermd natuurmonument, waren ze dat verplicht.

Vele tientallen bedrijven rondom de Peelgebieden hebben destijds de Nb-wetvergunning wel gevraagd. Vrijwel altijd kreeg men de vergunning ook. Volgens het toen geldende beleid was tot een bepaalde depositie geen vergunning nodig. Wilde men meer dan kon dat door elders nabij de Peel een vergunning in trekken: het zogenaamde 'salderen'.

Wijziging

In oktober 2005 werd de Nb-wet gewijzigd, omdat de vorige versie van de wet niet voldeed aan de eisen die gesteld worden door de Europese Habitatrichtlijn. De wet is strenger gemaakt.

Vanaf dat moment deden de provincies net alsof de wet niet is gewijzigd, maar alsof hij pas vanaf dat moment bestond. Zij stelden dus dat de vergunningplicht pas vanaf oktober 2005 inging.

Dat vond onze Werkgroep wel een heel vreemde redenering. De Nb-wet bestaat al vanaf 1967 en de wet is in 2005 alleen maar gewijzigd, strenger gemaakt.

Zelfs wanneer de Peel geen beschermd natuurmonument geweest zou zijn, had de provincie nog niet kunnen stellen dat in 2005 de vergunningplicht pas inging. De Peel is immers ook aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Er is Europese jurisprudentie dat de lidstaat vanaf het moment van aanmelden ervoor dient te zorgen dat de habitat niet verder verslechtert. Dat aanmelden is voor de Peel in 1996 gebeurd.

Volgens ons was het daarom overduidelijk dat de vergunningplicht niet pas in 2005 inging, maar al veel eerder.

Wij stellen: voor de Peel vanaf het moment van aanwijzing als beschermd natuurmonument.

De provincie was echter niet overtuigd door onze argumenten en bleef van mening dat uitbreidingen gelegaliseerd konden worden tot aan oktober 2005.



© Chris Vieveen, WBdP

Tegen dat legaliseren ging WBdP in beroep.

En de RvS gaf ons gelijk. Omdat de bedrijven voor het eerst een Nb-wetvergunning vragen dient die vergunning juridisch gezien als een oprichtingsvergunning beschouwd te worden.

En daar is de commotie over ontstaan. Landbouworganisaties en diverse kamerleden stelden dat deze RvS-uitspraken kunnen inhouden dat mogelijk honderden bedrijven in Nederland moeten verdwijnen. Het beleid in het kader van de Nb-wet is vanaf oktober 2005 namelijk dat geen enkele toename van depositie op een volgens die wet beschermd gebied is toegestaan.

Wat ons betreft hoeven de uitspraken echter zo'n zware gevolgen niet te hebben. Het lijkt ons redelijk om de illegale uitbreidingen alsnog te toetsen aan het beleid dat geldig was toen de uitbreidingen werden gerealiseerd (uitbreiden mag, mits er wordt gesaldeerd).

Bovendien is er een andere oplossingsmogelijkheid. Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. Er staat nu in dat 'bestaand gebruik' kan worden gedoogd totdat het Beheerplan Natura2000 is vastgesteld. WBdP is bij de opstelling van dat plan betrokken. Eén van de onderdelen ervan is een ammoniakplan.

Dat ammoniakplan dient dan wel een gedegen plan te worden! Er staat in de wet namelijk niet dat met een plan het 'bestaand gebruik' zondermeer kan doorgaan. Het plan dient dusdanige maatregelen te bevatten dat het gebruik geen 'significant' nadelig effect op de natuur meer heeft.

Voor de Peel is dat voorlopig onmogelijk. Immers: de maximale stikstofdepositie die hoogveen kan verdragen is 400 mol. Op dit moment is de depositie ruim 3200 mol. Met de maatregelen zoals die op dit moment in het concept voor dat ammoniakplan worden voorgesteld, blijft de depositie (in 2027) nog 1500 mol. Dat is nog steeds meer dan drie keer teveel.



© Erik Theunissen

Minder ammoniak, niet meer dieren.

Eigenlijk dient er daarom in het plan te komen staan dat het aantal dieren in de Peelregio fors moet worden verminderd. Wij hebben dat niet geëist. Wij stellen dat het aantal dieren in de Peelregio niet verder mag toenemen. De emissie-arme stalsystemen (luchtwassers etc.) dienen gebruikt te worden om de uitstoot te verminderen, niet om in de al zwaarst belaste regio van het land nòg meer dieren te gaan houden. Anders maak je het voor de toekomst veel moeilijker om die 1500 mol verder omlaag te krijgen!

De te bereiken depositie van 1500 mol in 2027 mag van ons alleen een tussendoel zijn. Het plan moet laten zien dat er zicht blijft op het behalen van het einddoel. Het niet verder laten stijgen van het aantal dieren is daarvoor cruciaal.

WBdP vindt dat je niet moet dweilen met de kraan open!

Over de illegale uitbreidingen, waar onze beroepen tegen gericht waren: wij geven niet zozeer de veehouders de schuld van het niet naleven van de wet, maar wel het bevoegd gezag. Dat bevoegd gezag was destijds het ministerie van LNV en sinds oktober 2005 de provincie.

Wie hoort er toe te zien op naleving van de vergunningplicht?

Wij vinden het eigenlijk ongehoord dat WBdP iedere keer aan de provincies moet melden dat een bedrijf een Nb-wetvergunning moet aanvragen.

Omdat de provincies het bevoegd gezag zijn, behoren zij zelf toe te zien op handhaving en uitvoering van de Nb-wet. Voorheen controleerde en handhaafde LNV niet of nauwelijks. Bij de provincies is het van hetzelfde laken en pak. Ze komen vrijwel alleen in actie wanneer iemand -zoals WBdP- ze daar om vraagt. Er wordt het zogenaamde 'piep-systeem' gehanteerd: wanneer niemand 'piept' gebeurt er niets.

WBdP doet dus een gedeelte van het werk wat de provincies zelf behoren te doen.

Omdat onze werkgroep de uitbreidingen bij de provincies Brabant en Limburg meldt, gebeurt er binnen ons werkgebied nog redelijk wat.

Maar in de rest van Nederland is het eerder regel dan uitzondering dat er wordt uitgebreid zonder dat de vereiste Nb-wetvergunning wordt aangevraagd! Dit levert grote schade op voor de natuur (en voor veehouders kan het problemen opleveren als later illegale uitbreidingen teruggedraaid dienen te worden).

Het wordt hoog tijd dat er van handhaving/controle van de belangrijkste natuurwet meer werk wordt gemaakt. Ook moeten de milieu- en de Nb-wetvergunning in onze ogen aan elkaar gekoppeld worden!

Wim van Opbergen, medewerker WBdP